

**UCHWAŁA NR XXXVII/248/2022
RADY GMINY GARDEJA**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej dla Gminy Gardeja
na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) **Rada Gminy Gardeja** uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej dla Gminy Gardeja na lata 2022-2024 w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gardeja.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Zbigniew Kępiński

Załącznik do Uchwały XXXVII/248/2022

Rady Gminy Gardeja
z dnia 30 marca 2022r.

Gminny
Program Wspierania Rodziny
na lata
2022-2024

1. Wprowadzenie

Ustawowy zapis ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożył na gminy obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Podstawą opracowania gminnego programu rodziny jest art.176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. (tj.Dz. U.z 2022 r., poz. 447 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główne założenia programu wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gardeja na lata 2021-2026. Zadania wynikające z powyżej opisywanego programu realizowane będą zgodnie z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny oraz praw dziecka do:

- Pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.
- Prawa do wychowywania się w rodzinie, w razie konieczności wychowywania się poza rodziną do opieki i wychowywania się w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka.
- Ochrony przed despotycznym lub bezprawną ingerencją w życie dziecka.
- Stabilnego środowiska wychowawczego.
- Ochrony przed złym traktowaniem (poniżaniem, karaniem).
- Poszanowanie tożsamości religijnej i kulturowej.
- Dostępu do informacji dotyczącego pochodzenia.
- Poszanowania opinii dziecka.
- Powrotu do rodziny.
- Kształtowania rozwoju, pasji zainteresowań i przekonań oraz wypoczynku i zabaw.

Głównym celem programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną, sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Gardeja.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest naturalnym środowiskiem rozwoju jej wszystkich członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się środowisko dziecka. Pełniąc wiele funkcji niezbędnych do prawidłowego rozwoju dziecka. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Aby zbadać jakość i poziom należy poddać analizie trzy grupy czynników, które decydują o cechach i skutkach wychowawczych tj.

- Czynniki ekonomiczno– społeczne (struktura rodziny jej wielkość, źródła utrzymania, sprawowanie opieki materialnej tj. zapewnienie godnych warunków mieszkalnych, poziom żywienia, poziom ubioru – dostosowany do pory roku, podział obowiązków w rodzinie).
- Czynniki kulturowe (wykształcenie rodziców, zdobycie przez nich nowych kwalifikacji, kultura języka, spędzanie czasu wolnego, stosunek do nauki, stosunek do kultury, tradycji i nowoczesności, pielęgnowanie obyczajów)
- Czynniki psychospołeczne (rodzaje więzi emocjonalnej ich siła i trwałość, rodzaj postawy – ich stosunek na negatywne wzorce, metody wychowania)

I tak „ze względu na stopień wychowawczy możemy wyróżnić pięć kategorii rodzin:

1. Rodzina wzorcowa – wg Kawuli jest to takie środowisko, w którym wszystkie składniki, zarówno struktury jak i funkcjonowania są korzystne i wysokie, dzięki czemu umożliwiają prawidłową egzystencję wszystkim członkom.
2. Rodzina normalna – w jej obrębie możemy wyróżnić 3 podstawowe kategorie:
 - występuje duża ilość typowych dla danego środowiska cech np.: zawód rodziców.
 - funkcjonowanie rodziny odbywa się zgodnie z ustanowionymi w społeczeństwie normami i nie jest ono sprzeczne z ogólnospołecznymi tendencjami.
 - występuje zjawisko zintegrowania osób wychowujących z elementami wpływającymi na działalność wychowawczą.
3. Rodzina jeszcze wydolna wychowawczo – funkcje wychowawcze w takiej rodzinie bywają niejednokrotnie zachwiane pod różnym względem, ale rodzina dąży

do wyeliminowania wszelkich konfliktów własnymi siłami bez dodatkowej integracji środowiska zewnętrznego.

4. Rodzina niewydolna wychowawczo – to taka, w której występuje nieodpowiednie funkcjonowanie wychowawcze, jest ona najczęściej niekompletna lub wyraźnie stoi na krawędzi rozbicia.
5. Rodzina patologiczna – Hołtys charakteryzuje ją jako „margines społeczny”, cechuje ją duże nagromadzenie czynników negatywnych, np.:
 - przestępczość,
 - alkoholizm,
 - brak więzi w rodzinie,
 - agresja,
 - porzucenie rodziny przez rodzica”.

Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Zarządzenia prawne

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2022-2024 został stworzony w celu zapobiegania i rozwiązywania problemów, z jakimi borykają się klienci naszej gminy. W oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest stworzenie harmonijnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności życiowe.

Jego sporządzenie i opracowanie opiera się na przepisach:

- *Ustawa z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz.559 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zmianami).*

- *Ustawa z dn.12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021r. poz.2268 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U. z 2020 r. poz.1329 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zmianami).*
- *Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r. poz.111 ze zmianami).*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gardeja na lata 2022 – 2026.*

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, Gminy są zobowiązane do opracowania i wdrażania w życie 3 letniego programu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.

W Gminie Gardeja aktualnie wdrażany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 który, jest kontynuacją z lat poprzednich 2019-2021. Zakres programu stanowi konsystencję wybranych celów i zadań oraz określa konkretną grupę odbiorców, która jest wskazana w preambule ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. gdzie czytamy: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju. Program kładzie głównie nacisk, na potrzebę wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Główne cele programu to:

- *Wychowanie w rodzinie, a w razie konieczności wychowanie poza nią.*
- *Powrót do rodziny.*
- *Utrzymanie osobistych kontaktów z rodzicami chyba, że Sąd nakazał inaczej.*

- *Zapewnienie stabilnego środowiska.*
- *Rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i przekonań oraz zabaw i wypoczynku.*
- *Pomoc w przygotowaniu do życia.*
- *Ochrona przed przemocą słowną i przemocą cielesną.*
- *Poszanowanie tożsamości kulturowej i religijnej.*
- *Dostęp do informacji dot. pochodzenia.*

Zadania wynikające z Programu odbywają się w oparciu o zasadę pomocniczości i poszanowania podmiotowości dziecka i rodziny oraz z uwzględnieniem prawa dziecka.

W myśl założeń głównym celem Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej dla Gminy Gardeja jest sporządzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodziny przeżywającej trudności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego, w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe programu przedstawiają się następująco:

1. Pozostawienie dzieci w środowisku naturalnym z uwzględnieniem następujących czynników:

- ⇒ *Pomoc, która jest oferowana w formie asystenta rodziny zatrudnionego przez GOPS.*
- ⇒ *Ochrona dzieci i młodzieży poprzez stworzenie odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.*
- ⇒ *Wsparcie instytucjonalne dla rodzin dysfunkcyjnych.*
- ⇒ *Praca socjalna.*

2. Zagwarantowanie opieki i wychowania dzieciom, które zostały pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, realizując następujące zadania:

- *Zapewnienie małoletnim właściwych warunków opiekuńczo –wychowawczych poprzez ulokowanie w placówkach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska naturalnego rodziny lub w formach instytucjonalnych odpowiedniej diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej.*
- *Reintegracja rodzinny.*

3. Utworzenie warunków korzystnych, dla umacniania instytucji rodziny i jej integracji.

4. *Dopełnienie roli i funkcji rodziny.*

5. *Zapobieganie marginalizacji i rozpadowi rodziny.*

Program ten realizowany jest z pomocą oraz wsparciem różnych służb i instytucji, działających na rzecz dzieci i rodziny tj.:

- *Urząd Gminy w Gardei.*
- *Szkoła Podstawowa w Gardei im. Obrońców Westerplatte*
- *Szkoła Podstawowa w Otłowcu im. Andrzeja Grubby.*
- *Szkoła Podstawowa w Wandowie im. M. Kopernika.*
- *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie.*
- *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kwidzynie.*
- *Placówki Oświatowe.*
- *Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie.*
- *Zespół Interdyscyplinarny.*
- *Posterunek Policji w Gardei.*
- *Komenda Policji w Kwidzynie.*
- *Sąd Rodzinny i Nieletnich w Kwidzynie.*
- *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gardei.*
- *Gminna Komisja do Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei.*
- *Poradnie Specjalistyczne.*

Przewidywane efekty związane z realizacją programu:

- *zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa dzieciom,*
- *stworzenie spójnego systemu wsparcia,*
- *kształtowanie rodziny w taki sposób, aby sama mogła wypełniać funkcje społecznie pożądane.*

Diagnoza

Mieszkańcy gminy Gardeja najczęściej stykają się z problemami społecznymi takim jak: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba. Szczegółowo przedstawia to poniżej zamieszczona tabela sporządzona wg danych GOPS w Gardei na przełomie trzech ostatnich lat.

Tabela 5. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2019 rok		2020 rok		2021	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	593	962	488	800	413	747
w tym: świadczenie pieniężne	369	904	317	713	284	328
świadczenie niepieniężne	228	492	175	376	137	328
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	3	12	3	12	4	17
Świadczenia przyznane w	590	950	405	788	409	736

ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj ,formę i liczbę						
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej- ogółem	338	872	250	633	273	692
w tym: Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	23	42	11	14	7	15

Źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardej

Z pozyskanych danych wynika , że podobnie jak w latach poprzednich największą trudnością życiową z jaką borykają się klienci pomocy społecznej jest ubóstwo. Głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bieda. Klientami Pomocy Społecznej są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwałym bezrobociu, a także osoby nie mające stałego źródła utrzymania. Niskie dochody oraz wzrost kosztów utrzymania są główną przyczyną zgłaszania się po pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Następnym obszarem trudności jest bezrobocie. Nieokreślona sytuacja na rynku pracy, trudny dostęp do aglomeracji oraz słabo rozbudowana komunikacja miejsko-wiejska jak i likwidacja nowych miejsc pracy prowadzi do zwykłej tendencji osób bezrobotnych. Kolejnym czynnikiem przyczyniającym się do tendencji korzystania z pomocy społecznej jest alkoholizm, który w porównaniu z poprzednimi latami odniósł tendencję wzrostową, a przyczyną jej w dużej mierze był wybuch pandemii w Polsce. Do problemów można również zaliczyć problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, które także bywają częstym powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin zamieszkujących tereny tutejszej Gminy. Rodziny te nie mając odpowiednich kompetencji rodzicielskich popełniają wiele błędów, którego skutkiem są niedostosowanie się dzieci do zasad i norm panujących w społeczeństwie. Dzieci te mają problemy z nauką, wywiązywaniem się z obowiązku szkolnego, często popadają w konflikty z prawem. Podstawa pomocy w takich przypadkach jest wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów społecznych, poprawieniu relacji w domu rodzinnym, modelowaniu poprawnego wypełnienia ról społecznych poprzez poszczególnych członków rodziny. Pomoc dla tych rodzin powinna być profesjonalna i prowadzić

do usamodzielnienia się rodzin poprzez pokonanie problemów związanych z sytuacjami życiowymi.

Kluczowa w takim przypadku jest pomoc Gminy, a w szczególności asystenta rodziny. Pomoc jaką zostały objęte rodziny charakteryzujące się bezradnością w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego ukazuje poniżej zaprezentowana tabela, która obrazuje przyznanie pomocy przez GOPS w Gardei w latach 2019-2021.

Tabela 10. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny na przestrzeni lat 2019-2021.

Asystent rodziny	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny (w tym rodziny objęte monitoringiem)	19	12	15
Liczba dzieci w tych rodzinach	48	25	30

Źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei

Aby wesprzeć rodziny charakteryzujące się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystentem rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- Opiece i wychowaniu dzieci.
- Prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych..

Funkcję rodziny wspierającej mogą pełnić osoby z bezpośredniego otoczenia rodzinny dziecka. Organem właściwym, aby ustalić tą rodzinę jest wójt po uprzednim pozyskaniu pozytywnej opinii od kierownika pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego.

Typy rodzin jakie funkcjonują na terenie Gminy Gardeja zostały umieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 11. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Gardeja w latach 2019-2021.

Typy rodziny zastępczej	Lata					
	2019		2020		2021	
	liczba rodzin	liczba rodzin	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	12	12	10	13	10	15
Rodzina zastępcza niezawodowa	4	4	4	8	3	5
Rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna	0	0	0	0	0	0
Razem	16	16	14	21	13	20

Źródło : dane PCPR w Kwidzynie

Tabela 1. Rodziny objęte wsparciem asystenta w latach 2019– 2021

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK		
		2019	2020	2021
1.	<i>Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny</i>	0	0	0
2.	<i>Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:</i>	13	12	15
2.1.	<i>do 3 miesięcy</i>	2	0	1
2.2.	<i>powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy</i>	4	1	2

2.3.	<i>powyżej 1 roku</i>	7	11	12
3.	<i>Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca miesiąc rozpoczęty to miesiąc pełny)</i>	30	41	47
4.	<i>Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę:</i>	5	0	2

Źródło: dane z GOPS w Gardei

Tabela 2. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

<i>LP.</i>	<i>WYSZCZEGÓLNIENIE</i>	<i>ROK</i>		
		<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
1.	<i>Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym</i>	13	12	15
2.	<i>rodziny niepełne</i>	4	4	5
3.	<i>rodziny z jednym dzieckiem, w tym:</i>	1	2	3
4.	<i>rodziny z 2 dziećmi, w tym</i>	2	2	7
5.	<i>rodziny z 3 dziećmi, w tym</i>	1	0	3
6.	<i>rodziny z 4 dziećmi, w tym</i>	0	0	0
7.	<i>rodziny z 5 dziećmi, w tym:</i>	0	0	1
8.	<i>rodziny z 6 dziećmi, w tym</i>	0	0	0
9.	<i>Rodziny objęte procedurą niebieskiej karty</i>	4	0	0
10.	<i>Rodziny objęte nadzorem kuratora społecznego</i>	10	4	3
11.	<i>Dzieci od 0-4roku życia</i>	0	2	6

12.	<i>dzieci od 5 do 10 roku życia</i>	4	0	12
13.	<i>dzieci powyżej 11 do 16 roku życia</i>	15	13	9
14.	<i>dzieci od 17- 19 roku życia</i>	2	3	2

Źródło: dane z GOPS w Gardei

Tabela 3. Asystenci rodziny w Gminie Gardeja w latach 2019 – 2021

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK		
		2019	2020	2021
1.	<i>Liczba asystentów rodziny w gminie, z tego:</i>	1	1	1
1.1.	<i>zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy</i>	1	1	1
1.2.	<i>zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług</i>	0	0	0
2.	<i>Liczba asystentów rodziny zatrudnionych przez:</i>	1	1	1
2.1.	<i>jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego, w tym:</i>	1	1	1
2.1.1.	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	1	1	1
2.2..	<i>inny podmiot na zlecenie Gminy</i>	0	0	0
3.	<i>Wydatki na wynagrodzenia</i>	18.763,00	38.456,86	27.674,00

Źródło: dane z GOPS w Gardei

Institucje działające na terenie gminy Gardeja wspomagające rodziny:

1. Urząd Gminny w Gardei.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei.

3. Posterunek Policji w Gardei.
4. Zespół interdyscyplinarny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gardei.
5. Szkoła Podstawowa w Gardei.
6. Szkoła Podstawowa w Czarnym Dolnym.
7. Szkoła Podstawowa w Otłowcu.
8. Przedszkole w Gardei.
9. Przedszkole „Owocowe Zacisze” w Bądkach.
10. Świetlica w Gardei.
11. Świetlica w Rozajnach.
12. Świetlica w Cyganach.
13. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei.

Realizator Programu:

Powyższy program jest realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z:

- Urzędem Gminy Gardeja.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie.
- Poradnią Psychologiczną –Pedagogiczną w Kwidzynie.
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Kwidzynie.
- Zespołem Interdyscyplinarnym, przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gardei.
- Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Gardei.
- Posterunkiem Policji w Gardei.
- Komendą Policji w Kwidzynie.
- Powiatowym Urzędem Pracy W Kwidzynie.

I. Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2022 – 2024r.

II. Odbiorcy programu:

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do mieszkańców Gminy Gardeja.

III. Cel główny programu:

Tworzenie warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznym rodziny oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

IV. Cele szczegółowe programu przedstawiają się następująco:

1. Pozostawienie dzieci w środowisku naturalnym z uwzględnieniem następujących czynników:

- Pomoc, która jest oferowana w formie asystenta rodziny, który jest zatrudniony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei.
- Ochrona dzieci i młodzieży poprzez stworzenie odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
- Wsparcie instytucjonalne dla rodzin dysfunkcyjnych.
- Praca socjalna.

2. Zagwarantowanie opieki i wychowania dzieciom, które zostały pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, realizując następujące zadania:

- Zapewnienie małoletnim dzieciom właściwych warunków opiekuńczo – wychowawczych poprzez ulokowanie w placówkach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska naturalnego rodziny lub w formach instytucjonalnych odpowiedniej diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej.

3. Reintegracja rodziny.

4. Utworzenie warunków korzystnych dla umacniania instytucji rodziny i jej integracji.

5. Dopelnienie roli i funkcji rodziny.

6. Zapobieganie marginalizacji i rozpadzie rodziny.

Powyżej zaprezentowane cele przyczyniły się do wyznaczenia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kierunków działania, mających na celu poprawienie ich sytuacji rodzinnej. Można do nich zaliczyć:

- Systematyczną pracę socjalną z rodzinami z problemami opiekuńczo –wychowawczymi polegającymi na:
 - zweryfikowaniu deficytów w zakresie pełnienia ról społecznych,

- diagnozie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rówieśniczym,
- opracowanie i realizacji planu pracy z rodzinami będącymi w kryzysie.
- Pomoc materialną dla rodzin będących w kryzysie finansowym realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:
 - systemu pomocy społecznej,
 - z świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
 - systemu dodatków ów mieszkalnych,
 - formie żywności w Banku Żywności w Tczewie,

V. Przewidywane efekty programu:

- podniesienie poziomu i rozwój różnorodnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagających wsparcia i pomocy,
- pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania,
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,
- podniesienie bezpieczeństwa socjalnego.

Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom, które przeżywają trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VI. Zadania asystenta rodziny wg ustawy z dn. 9 czerwca 2011r:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;

- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Rola asystenta rodziny polega na aktywnym wspieraniu rodziny w sferze psychiczno – emocjonalnym, badawczo – monitorującym, opiekuńczo-wychowawczym, doradczym, mediacyjnym, motywującym – aktywizującym. Cała koordynacja działań jest skierowana na rodzinę. Asystent rodziny jest pracownikiem GOPS w Gardei, zatrudnionym na podstawie umowy, o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Pracownik zatrudniony na tym stanowisku jest również powołany zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” także, aby wspomóc rodziny, które spodziewają się potomstwa i również te, w których pojawiło się dziecko z poważną chorobą. Asystent pełni w tych rodzinach funkcję koordynatoraw dostępie do świadczeń związanych z chorobą dziecka. Miejscem pracy pracownika jest miejsce zamieszkania danej rodziny lub miejsce, które jest wskazane przez rodzinę. Asystent rodziny wg ustawy może

maksymalnie pracować z 15 rodzinami. Czas pracy jest dostosowany do rodzin i ich potrzeb. Celem pracy będzie osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi im wychowywanie dzieci. Jego głównym celem jest nie dopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodzin.

VII. Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Gardeja, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Nadzorowanie i rozwój Programu

Projekt będzie nadzorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardeji. W ramach jego realizacji będą zbierane informacje, które pozwolą na ocenę postępów. Przedstawiać późniejsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać wiadomości zwrotne, pozwalające na zdefiniowanie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Istotna jest przy tym współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia lepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał rozwojowi i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Zmiany będą miały charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych rodzących się potrzeb, zmian w zapisach programowych. Da możliwość sprawdzenia efektywności i skuteczności przyjętych tez oraz wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Weryfikacja danych pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i na zaplanowanie dalszych działań oraz ich udoskonalenie.

Dnia 31 marca każdego roku będzie przedkładane Radzie Gminy Gardeja przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gardeja na lata 2022 - 2024 zakłada skomponowanie odpowiednich warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególnej w trudnej sytuacji.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, zabezpieczający, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone warunki do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Kluczowe jest regularne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby cele zostały osiągnięte należy zmobilizować wszystkie placówki i instytucje do włączenia się w aktywne działania, mające na celu wsparcie dzieci i ich rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być poprawienie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, oraz negatywnych zachowań.

Elżbieta Stawarz
Kierownik GOPS w Gardei

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) ustawodawca nałożył na Gminy obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej.

Zapis art. 176 pkt 1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Zgodnie z art. 179 ust.1 wyżej wymienionej uchwały w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny (art. 179 ust.2 ustawy). W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.